

PABO VOORLEES WEDSTRIJD

2019/2020

HANDLEIDING

COLOFON

De Pabo Voorleeswedstrijd is een initiatief van Stichting Lezen en de bibliotheken. Het project wordt uitgevoerd in het kader van Kunst van Lezen. De schoolfinales en eventuele provinciale finales worden georganiseerd met steun van medewerkers van de bibliotheken en de Provinciale Ondersteuningsinstellingen.

Dit is een uitgave van Stichting Lezen.
Secretariaat Pabo Voorleeswedstrijd
Telefoon: 06 22694541
(Ingrid de Jong)
i.dejong@cubiss.nl
www.pabovoorleeswedstrijd.nl

© Stichting Lezen, Amsterdam 2019

Ontwerp: Lidewij Spitshuis
Fotografie: Depositphotos,
Kees Jan Bakker (pag. 4-5)
en Rebecca Smeets (pag. 9, 11)

PABO VOORLEES WEDSTRIJD 2019/2020

WOORD VOORAF

Beste docent,

Stichting Lezen organiseert in het schooljaar 2019 – 2020 voor de negende keer de Pabo Voorleeswedstrijd. Het enthousiasme is onverminderd groot. In 2018 organiseerden bijna alle pabo's een schoolwedstrijd. Doet u ook weer mee? Misschien wordt uw kandidaat wel gekozen tot de 'Pabo Voorleeskampioen van Nederland'!

Dat het belangrijk is tijd en aandacht aan jeugdliteratuur en voorleesvaardigheid te besteden binnen de opleiding, staat buiten kijf. Wie herinnert zich niet de juf of meester die zo mooi kon voorlezen? Een pabo-student die plezier heeft in voorlezen en het boekenaanbod kent, is later van onschatbare waarde voor zijn of haar leerlingen.

De Pabo Voorleeswedstrijd is een goede aanleiding om jeugdboeken te bespreken en studenten te laten oefenen met voorlezen. De boeken die zij kiezen horen bij de vensters van de cultuur-historische canon. Zij leren dus ook dat jeugdboeken hun waarde kunnen hebben bij andere vakken. Reden genoeg om voorbereidende colleges en een inspirerende voorleeswedstrijd te organiseren.

Alles wat u wilt weten over de organisatie van de voorleeswedstrijd vindt u in deze handleiding.

LET OP! De tips voor deelnemende studenten, het draaiboek voor de voorbereiding en wedstrijddag en het juryformulier staan alleen nog op de website pabovoorleeswedstrijd.nl. Voor vragen, opmerkingen en suggesties kunt u terecht bij Ingrid de Jong.

Wij wensen u en uw studenten een spannende en inspirerende voorleeswedstrijd toe.

Met vriendelijke groet,

Agnes van Montfoort | Projectcoördinator Basisonderwijs
Ingrid de Jong | Organisator Pabo Voorleeswedstrijd

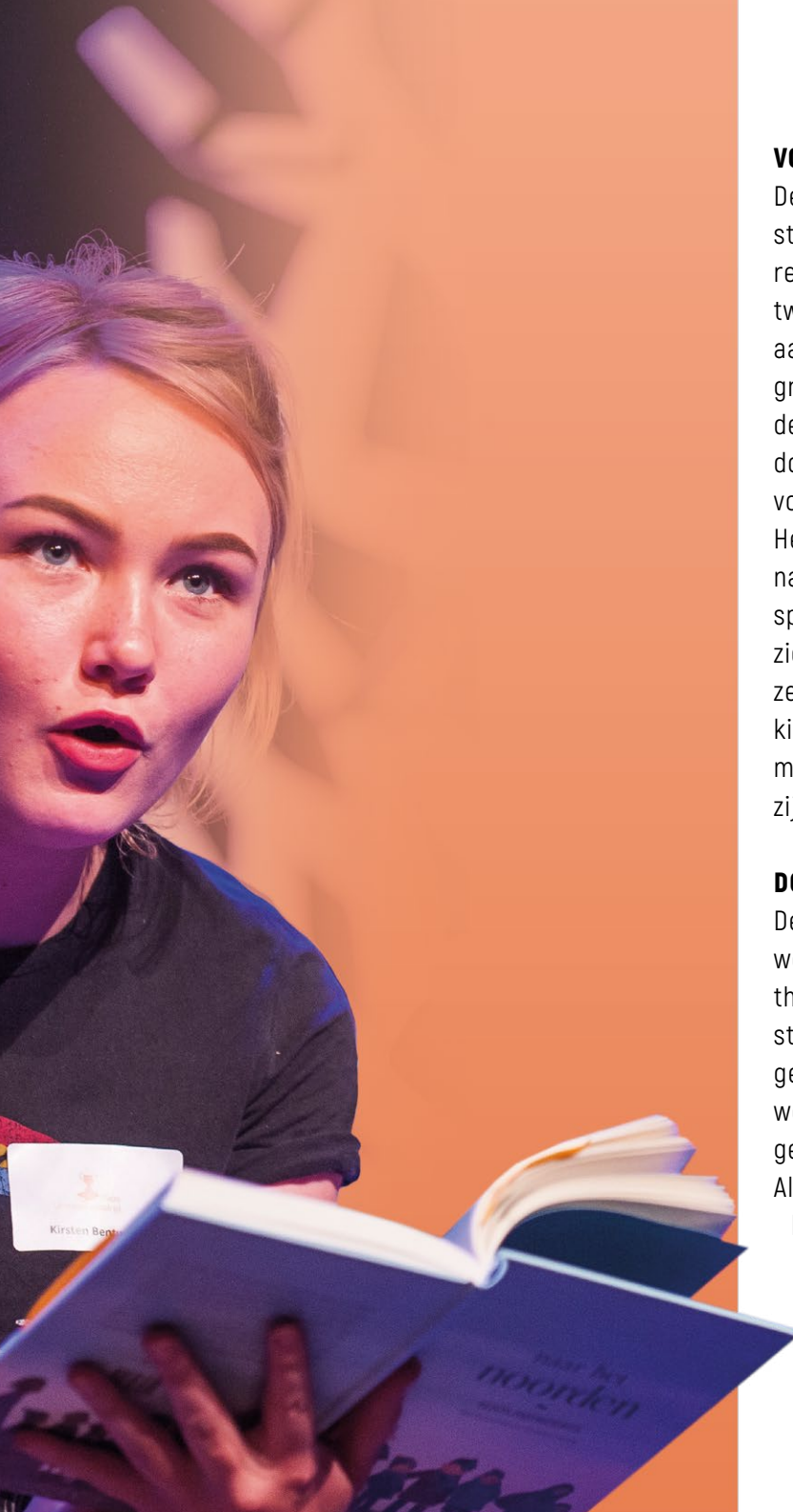

INTRODUCTIE

Als pabo heeft u de vrijheid de wedstrijd naar eigen inzicht te organiseren. U kent uw studenten en weet welke aanpak het beste aansluit bij het curriculum. Deze handleiding en de bijbehorende website kunnen u houvast bieden voor het opstellen van een eigen plan van aanpak. Voor een viertal punten vragen wij alvast uw aandacht:

- 1. Welke boeken?** Tijdens alle rondes mogen deelnemers kiezen uit voorleesboeken die geschikt zijn voor groep 5 t/m 8 (volgens de indeling van de openbare bibliotheek B- en C-boeken). Voor de provinciale rondes en de landelijke finale geldt een **extra regel**: dan zijn alleen boeken toegestaan die passen bij de **vijftig vensters van de cultuurhistorische canon**. Deze vensters en de bijbehorende boeksuggesties vindt u op www.entoen.nu.
- 2.** De schoolwedstrijd moet georganiseerd worden vóór 1 maart 2020. Dit in verband met de organisatie van de provincierondes die voor de landelijke finale (eind mei) moeten plaatsvinden.
- 3.** Er kunnen maximaal 12 finalisten aan de landelijke finale deelnemen, uit iedere provincie één. Dit betekent dat er in de meeste gevallen per provincie tussenrondes worden georganiseerd door de Provinciale Ondersteuningsinstellingen van de bibliotheek (POI's).
- 4.** Bij de jurering van alle rondes wordt gebruik gemaakt van het jury-formulier op de website.

VOOR WIE?

De keuze is aan u. De mogelijkheid bestaat om de wedstrijd voor een grote groep studenten te organiseren, bijvoorbeeld voor alle studenten uit het eerste en tweede jaar. Het kan ook zijn dat u er de voorkeur aan geeft de kennis en vaardigheid van een kleinere groep te vergroten. In dat geval kunnen bijvoorbeeld de derde- en vierdejaars met een minor taal tot de doelgroep behoren. Uiteraard vraagt een wedstrijd voor een grote groep studenten meer organisatie. Het draaiboek op de website gaat uit van de deelname van tenminste honderd studenten en van één speciale wedstrijddag. De voorleeswedstrijd beperkt zich overigens niet uitsluitend tot de wedstrijddag zelf. Voorbereidingscolleges over jeugdliteratuur, het kiezen van een geschikt boek en een passend fragment en het trainen van de voorleesvaardigheid zelf zijn natuurlijk essentiële ingrediënten.

DOOR WIE?

De organisatie van een wedstrijddag kan uitgevoerd worden door een docent Nederlands of de media-thecaris. Omdat de cultuurhistorische canon centraal staat, ligt betrokkenheid van bijvoorbeeld een docent geschiedenis of cultuureducatie voor de hand. Op welk moment de voorleeswedstrijd kan worden opgenomen in het jaarprogramma verschilt per pabo. Als uw school vrije ruimte heeft, kan de wedstrijd daarbinnen worden aangeboden. Laat u zich vooral ook ondersteunen door de Provinciale Ondersteuningsinstellingen. Adressen van de POI's vindt u op de achterzijde van deze handleiding.

DE CULTUURHISTORISCHE CANON

De vijftig vensters van de cultuurhistorische canon staan centraal bij de Pabo Voorleeswedstrijd. Vanaf september 2010 is iedere basisschool en elke pabo verplicht aandacht te besteden aan dit overzicht van de cultuur en geschiedenis van Nederland. Gebruik van de cultuurhistorische canon biedt mogelijkheden voor het integreren van verschillende vakken. Zo wordt (voor)lezen niet alleen gekoppeld aan Nederlandse taal, maar ook aan aardrijkskunde, geschiedenis, cultuureducatie, levensbeschouwing en natuur & techniek. Elk venster biedt naast een lijst van boeksuggesties ook o.a. lessuggesties, achtergrondinformatie, actueel nieuws en vensterplaten. De cultuurhistorische canon vindt u op www.entoen.nu. Maar ook op www.jeugdbibliotheek.nl zijn boeken te vinden die aansluiten bij de vensters van de canon. De POI en de lokale bibliotheek kunnen meehelpen de lijst verder aan te vullen.

GRATIS KINDERBOEKENAUTEURS OP BEZOEK?

Stichting Lezen faciliteert de POI of bibliotheek in uw regio om u te kunnen adviseren over de opzet en voorbereiding van de wedstrijddag. Daarnaast biedt Stichting Lezen u gratis materialen, waaronder affiches en een oorkonde voor de schoolwinnaar. Stichting Lezen zorgt ook voor oorkondes voor de finalisten. Uiteraard zorgt u zelf voor een passende prijs voor de schoolwinnaar. In overleg met de POI regelt u de auteursbezoeken. Voor het schooljaar 2019-2020 is er een geormerkt budget van maximaal €600 per pabo-locatie voor een auteursbezoek. De kosten van de auteursbezoeken worden aan de POI's vergoed door Stichting Lezen. De auteursbezoeken dienen gekoppeld te zijn aan de Pabo Voorleeswedstrijd en (vlak) voor of tijdens de schoolronde plaats te vinden.

TIP: Laat studenten het filmpje bekijken waarin Jacques Vriens (aan kinderen) vertelt hoe je goed voorleest.
www.denationalevoorleeswedstrijd.nl

GESCHIKTE BOEKEN VINDEN
www.entoen.nu > kies een venster > boeken en films
www.jeugdbibliotheek.nl

NDEN:

1. VOORBEREIDING

INFORMEREN EN MOTIVEREN VAN STUDENTEN

Op initiatief van de docent Nederlands en/of de mediathecaris wordt de voorleeswedstrijd georganiseerd. De initiatiefnemer zorgt voor voldoende support van collega's en studenten en ondersteuning vanuit de POI.

In de voorafgaande colleges bereidt de docent Nederlands studenten voor op de voorleeswedstrijd. Studenten worden geïnformeerd over het doel en de opzet van de voorleeswedstrijd. Het thema, de cultuurhistorische canon, wordt toegelicht. Ook docenten van andere vakken en de website www.entoen.nu kunnen hierin een rol hebben. Op www.entoen.nu kiezen studenten een of twee boeken. U of de bibliotheek kunt deze selectie ook maken en een themakist met boeken samenstellen. Tot slot wordt aandacht besteed aan het voorlezen zelf. De voorlees-tips en het juryformulier op de website pabovoorleeswedstrijd.nl zijn een goede leidraad. Studenten krijgen de tips mee of printen die zelf om zich verder voor te bereiden. En uiteraard kan geoefend worden op de stageschool.

2. WEDSTRIJDDAG OP SCHOOL

Een voorselectie kan in de klas plaatsvinden. De klas wordt verdeeld in groepen. Ieder leest zijn/haar fragment voor. De groep kiest de beste voorlezer. De geselecteerden lezen vervolgens voor aan de hele klas. De klas bepaalt wie hen zal vertegenwoordigen tijdens de schoolwedstrijd. Een klas kan meerdere kandidaten afvaardigen. Dit hangt af van het totaal aantal deelnemers op een school en van de opzet (nog een tweede selectieronde of niet, eventueel na een masterclass). Het juryformulier wordt gebruikt als maatstaf bij de beoordeling van het voorlezen. Uiteindelijk zal er op de wedstrijddag een kandidaat gekozen worden door een deskundige jury die de school zal vertegenwoordigen bij provinciale finale. Of wanneer er geen provinciale tussenronde is bij de landelijke finale.

SUGGESTIE

De kandidaten die in de eigen klas gekozen zijn, krijgen een masterclass van een auteur of andere voorleesexpert.

Een checklist voor de mogelijke taken ter voorbereiding van de wedstrijd en een invulbaar draaiboek voor de wedstrijddag zijn te vinden op de website: pabovoorleeswedstrijd.nl.

**VERGEET NIET
UW SCHOOLKAMPIOEN
OP TE GEVEN.**

Uw schoolkampioen kunt u opgeven via de website:
www.pabovoorleeswedstijd.nl.
Er zijn geen kosten verbonden aan deelname.

3. PROVINCIALE RONDE

Als er in uw provincie meerdere pabo's deelnemen, wordt er tijdens een provinciale tussenronde een provinciekampioen gekozen. In verschillende provincies is deze provinciale finale tegelijkertijd met de provinciale finale van De Nationale Voorleeswedstrijd voor groep 7 en 8. Alle informatie over de provinciale wedstrijden is op te vragen bij de contactpersoon van de Provinciale Ondersteuningsinstellingen. Contactgegevens vindt u achterin deze handleiding.

Winnaar
Pabo Voorleeswedstrijd 2018:
Stan Thielen

4. LANDELIJKE FINALE

Eind mei 2020 strijden de kampioenen van de deelnemende pabo's tegen elkaar tijdens een feestelijke landelijke finale. De finale bestaat uit twee rondes. Tijdens ronde 1 leest de kandidaat voor uit een zelfgekozen canonboek. In ronde 2 staat het 'onvoorbereid' voorlezen centraal en lezen alle kandidaten een gedeelte voor uit hetzelfde boek dat ze op de finaledag krijgen uitgereikt. Iedere provinciale voorleeskampioen kan een groep studiegenoten meenemen. Om organisatorische redenen worden er geen stageklassen uitgenodigd voor de landelijke finale.

LET OP:

- Ook langer dan 5 minuten voorlezen kan een reden zijn om niet tot winnaar gekozen te worden.
- De voorleestips voor studenten en het juryformulier staan online op pabovoorleeswedstrijd.nl.

JURERING

Samenstelling van een jury

Een jury bestaat uit personen die verstand hebben van voorlezen aan kinderen. Een bibliothecaris, een boekhandelaar, een auteur, een leerkracht of docent kunnen deel uitmaken van de jury. De jury kan worden aangevuld met een erelid, bijvoorbeeld uit het bestuur van een school. Voor alle leden geldt dat het jureringsformulier leidraad is voor het beoordelen van de voorlezers.

Waar let de jury op?

Was het duidelijk? En spannend? Werden de luisteraars aangekeken en was de intonatie goed? Op het juryformulier staan alle aandachtspunten die zowel bij de schoolwedstrijd als bij de provinciale en landelijke finale worden gebruikt.

Stemmetjes

Het gebruik van stemmetjes kan veel discussie oproepen. Voor veel voorlezers is het een valkuil. Ze overdrijven te veel en keren niet steeds terug naar hun eigen stem. Om die reden kan een beginnend voorlezer beter niet proberen alle personages een eigen stem te geven. Werken met toonverschil is vaak genoeg.

Werkwijze van de jury

De jury leest ook de voorleestips voor studenten. Het juryformulier is daarvan afgeleid. Digitaal stemmen mag niet in plaats komen van de jurering ter plaatse. Hoe een voorlezer overkomt bij het publiek kan alleen beoordeeld worden door een jury die bij het voorlezen aanwezig is.

PROVINCIALE ONDERSTEUNINGS- INSTELLINGEN

CONTACTPERSONEN, ADRESSEN & TELEFOONNUMMERS

DRENTHE

BIBLIONET DRENTHE/AFDELING EDUCATIE

Weiersstraat 1E, 9401 ET Assen
Mw. Joke Kasemier-Bedeker
j.kasemier-bedeker@biblionetdrenthe.nl
088 0128020 / 06 21545335

FLEVOLAND

BNF – BIBLIOTHEEKNETWERK FLEVOLAND

Albert Einsteinweg 4, 8218 NH Lelystad
Mw. Karin de Jong
k.dejong@bnfl.nl
06 29204507

FRIESLAND

FERS

Zuiderkruisweg 4, 8938 AP Leeuwarden
Postbus 7507, 8903 JM Leeuwarden
Mw. Janneke Straatsma
janneke@fers.nl
06 30953762 / 058 2847721

GELDERLAND EN OVERIJSEL RIJNBINK

Zeelandsingel 40, 6845 BH Arnhem
Postbus 9052, 6800 GR Arnhem
Mw. Constance Melissen
constance.melissen@rijnbrink.nl
06 10269882

GRONINGEN

BIBLIONET GRONINGEN

De Mudden 18, 9747 AW Groningen
Mw. Anneke Tiddens
a.tiddens@biblionetgroningen.nl
06 31693552 / 088 5061911

LIMBURG EN BRABANT

CUBISS LIMBURG EN BRABANT

Statenlaan 4, 5042 RX Tilburg
Mercator 1, 6135 KW Sittard
Postbus 90114, 5000 LA Tilburg
Mw. Yvonne van Bijnen
y.vanbijnen@cubiss.nl
06 20261947

NOORD- EN ZUID HOLLAND PROBIBLIO

Opaallaan 1180, 2132 LN Hoofddorp
Postbus 485, 2130 AL Hoofddorp
Mw. Lisa Bakker
voorleeswedstrijd@ProBiblio.nl
06 24558486 / 010 5546100

UTRECHT

BISC - BIBLIOTHEEK SERVICE CENTRUM

Fruitweg 48, 3981 PA Bunnik
Mw. Mieke van der Meij
m.van.der.meij@biscutrecht.nl
030 6354635

ZEELAND

ZB| PLANBUREAU

EN BIBLIOTHEEK VAN ZEELAND

Kousteensedijk 7, 4331 JE Middelburg
Postbus 8004, 4330 EA Middelburg
Mw. Marjon Mutsaers (tot 1-1-2020)
mmutsaers@dezb.nl
0118 654318

